

महाराष्ट्र पर्यटन प्रसिद्धी आराखडा २०१९-२०२०
(Maharashtra Tourism Publicity Media Plan
२०१९-२०२०) ला मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग,
शासन निर्णय, क्रमांक - टिडीसी २०१९/४/प्र.क्र.२९३/पर्यटन,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : ४ जानेवारी, २०२०

- वाचा :** १. शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.मावज-२०१५/प्र.क्र.३२७/३४, दि.६.१०.२०१५.
२. शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.मावज-२०१६/प्र.क्र.५६/३४, दि.३०.३.२०१६.
३. शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.मावज-२०१६/प्र.क्र.३९७/३४, दि.५.१.२०१७.
४. शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग क्र.मावज-२०१७/प्र.क्र.१५३/३४, दि.२१.७.२०१७.

शासन निर्णय :

महाराष्ट्र राज्यातील पर्यटन स्थळांची राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर प्रसिद्धी व त्याच्या विकासास उत्तेजन देणे, निरनिराळे पर्यटन महोत्सव साजरे करणे यासाठी सन २०१९-२० या वित्तीय वर्षात रुपये ८०.०० कोटी तरतूद करण्यात आली होती. त्यानुसार पर्यटन संचालनालय यांनी रुपये ८४.०० कोटी एवढ्या खर्चाचा पर्यटन प्रसिद्धी आराखडा शासन मान्यतेसाठी सादर केला होता. तथापि, दरम्यानच्या कालावधीत लोकसभा तसेच विधानसभेच्या अनुषंगाने राज्यात निवडणुक आचार संहिता लागू झाल्याने त्यावर निर्णय होऊ शकला नाही.

२. प्रसिद्धी या बाबीसाठी २०१९-२० साठी रु. ८०.०० कोटीची तरतूद असली तरी वित्त विभागाने मूळ अंदाजपत्रकाच्या ६०% म्हणजेच रु. ४८.०० कोटी एवढा निधी अर्थसंकल्प अंदाज, वितरण व संनियंत्रण प्रणालीवर (बीम्स) उपलब्ध करून दिल्याने आणि वित्तिय वर्षातील चार महिन्यांचा कालावधी शिल्लक असल्याने पर्यटन संचालनालयाने मूळ आराखड्यात बदल करून दि. १८.१२.२०१९ च्या पत्रान्वये डिसेंबर २०१९ ते मार्च २०२० या कालावधीसाठी रु. ४९.१६ कोटी एवढ्या खर्चाचा सुधारीत प्रसिद्धी आराखडा सादर केला असून त्यास शासनाने मान्यता दिली आहे. तसेच माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयामधील माध्यम आराखडा नियोजन व अंमलबजावणी समितीने मंजूरी दिली आहे. सदरच्या सन २०१९-२० सुधारित प्रसिद्धी आराखड्याचा तपशील खालील प्रमाणे आहे.

Sr. No.	Subjects	Amount in Cr.
१	Display of Boards & social media	२०.४०
२	Events	३.५०
३	Exhibitions, Travel Trade Events and Road shows	२.५०
४	Digital Promotions	२.००
५	Traditional Media	९.३७
६	Street festival in Mumbai	०.५०
	Total	३८.२७
७	G.S.T. @१८%	६.८८
८	Committed Spending	४.०१
	Total	४९.१६

३. वित्त विभाग शासन परिपत्रक दि.१८/४/२०१७ च्या परिच्छेद ७ ते १८ मधील प्रत्येक अटीची खालील प्रमाणे पूर्तता करण्यात आली आहे. परिच्छेद निहाय तपशिल खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	परिपत्रकातील परिच्छेद क्र.	विषय	विभागाचे अभिप्राय
१	७-अ	एखाद्या योजनेस / प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता देणे	प्रशासकीय विभाग असलेल्या अधिकारांतर्गत प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.
२	७-ब	अर्थसंकल्पिय तरतूद करणे आवश्यक असते (योजनांतर्गत नियतव्यय उपलब्ध) व अर्थसंकल्पित करणे	अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे.
३	८	प्रशासकीय विभागांना वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका भाग-१ वित्त विभाग शासन निर्णय क्र.विअप्र-१०.०८/प्र.क्र.७०/विनियम,दि.१५/५/२००९ अन्वये अधिकार असणे	वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ भाग - पहिला, उप विभाग एक अ.क्र. २७ नियम क्र. १४९ नुसार प्रशासकीय विभागांला पूर्ण अधिकार आहेत.
४	९	विविध शासकीय / प्रशासकीय संस्थांना तसेच अनुदानित संस्थांना सहायक अनुदाने मंजूर करण्यापूर्वी त्यांचेकडून पूर्वी खर्च केलेल्या अनुदानाची अपयोगिता प्रमाणपत्रे प्राप्त करून घेणे	सदर मुद्यांची पूर्तता करण्यात यावी.
५	१०	विभागाद्वारे संक्षिप्त देयकाद्वारे निधी खर्च करण्यात येतो. त्याचे तपशीलवर देयक सादर न केल्यामुळे लेखा आक्षेप येतात व अपहार संभवतात.	लागू नाही.
६	११	स्थानिक स्वराज्य संस्थांना अनुदाने	लागू नाही.
७	१२	वैयक्तिक लाभार्थीच्या योजनेची देयके	लागू नाही.
८	१३	शिष्यवृत्ती / शिक्षणशुल्काची प्रतिपूर्ती, वैयक्तिक लाभार्थी यांचे प्रदाने	लागू नाही.
९	१४	बांधकाम विषयक प्रस्तावासंदर्भात प्र.मा./तां.मा. तसेच आवश्यक तेथे सचिव समितीची मान्यता	लागू नाही.
१०	१५	दुय्यम कार्यालयांना खरेदी करण्यासाठी प्राधिकृत करण्याचा शासन निर्णय निर्गमित करण्यापूर्वी अशा खरेदीसाठी रितसर प्रशासकीय मान्यतेचे आदेश काढण्यात यावेत	लागू नाही.
११	१६	साहित्य खरेदीची प्रक्रिया पूर्ण करून पुरवठादार निश्चित झाल्याशिवाय खरेदीची देयके कोषागारातून आहरित करण्यात येऊ नये.	लागू नाही.
१२	१७	विविध कारणांमुळे अखर्चित राहिलेला निधी विभागांची त्यांच्या अधिनस्त महामंडळाकडे हस्तांतरीत करून तांत्रिकदृष्ट्या खर्च झाल्याचे दाखविले जाते.	लागू नाही.
१३	१८	विभागांमार्फत करण्यात येणारे संगणकीकरण संदर्भातील खर्च शासनाचे दरपत्रकानुसार/निविदाद्वारे करण्यात यावा.	लागू नाही.

४. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०१५/प्र.क्र.३४/कोषा-प्रशा-५, दि.२४/७/२०१५ अन्वये दिलेल्या सुचनेनुसार खालील प्रमाणे प्रमाणित करण्यात येत आहे.

	तपासणी सूची	पर्यटन विभागाचे अभिप्राय
१)	योजनेस प्रशासकीय मान्यता	प्रस्तावित निधीच्या अनुषंगाने प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.
२)	निधी वितरण शासन निर्णयातील अटी व शर्तीचे पूर्तता झाल्यानंतरच होणार आहे.	शासन निर्णयात अटी व शर्ती नमूद करून निधी कार्यान्वयीन यंत्रणेस वितरीत करण्यात येतो.
३)	यापूर्वी वितरीत केलेल्या निधीपैकी ७५% खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र	--
४)	यापूर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने लेखापरीक्षक / महालेखापाल यांच्याकडून कोणतेही गंभीर आक्षेप नाहीत.	--
५)	निधी लाभार्थ्यांच्या थेट खात्यात जमा होणार आहे.	लागू नाही.
६)	वस्तु खरेदी करण्यापूर्वी खरेदी केलेल्या अशा वस्तुंची नोंद Dead Stock रजिस्टर मध्ये घेण्यात आली असून त्याचा योग्य वापर झाला असून त्या पडून नाहीत, असे प्रमाणपत्र	लागू नाही.
७)	यामधून खरेदी होणार असल्यास प्रत्यक्ष वस्तु प्राप्त झाल्यानंतरच संबंधितांना देयक अदा केले जाणार आहे.	भांडवली वस्तु खरेदीचे प्रकरण नाही . .लागू नाही
८)	आवश्यक त्या ठिकाणी आदिवासी / सामाजिक न्याय विभाग यांची निधी वितरणास सहमती आहे.	लागू नाही.
९)	प्रस्तुत योजनेत कोणतेही संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही.	संक्षिप्त देयकावर निधी आहरित करण्यात येत नाही.
१०)	निधी स्वीय प्रपंची लेखा अथवा बँक खात्यात जमा न करता खर्च केला जाणार आहे.	निधी कार्यान्वयीन यंत्रणेस देण्यात येणार आहे.

अटी व शर्ती :-

- पर्यटन संचालनालयाने मिडिया प्लॅन मध्ये मंजूर केलेल्या प्रत्येक बाबींची प्रक्रीया राबवून अंमलबजावणीस व खर्च करण्यास शासनाची पूर्व मान्यता व अंतिम मान्यता घेणे आवश्यक राहिल. सदर निधी शासन मान्यतेनंतर खर्च करावयाचा आहे.
- प्रसिध्दीकरिता मंजूर करण्यात आलेला निधी पर्यटन संचालनालयाने वर नमूद आराखड्याप्रमाणे खर्च करावा.
- ज्या संदर्भात निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे त्या प्रत्येक योजनेच्या संदर्भात वित्तीय अधिकाराच्या प्रत्यावर्तनानुसार सक्षम प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता घेणे आवश्यक आहे.
- वितरीत केलेल्या निधीतून खर्च करताना वित्तीय नियमांचे आणि विविध नियमांतर्गत विहीत केलेल्या कार्यपद्धतीचे पालन करण्यात यावे.
- कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर अनुदानापेक्षा जास्त खर्च होणार नाही, याबाबतची सर्व जबाबदारी संचालक, पर्यटन संचालनालय यांची राहिल व जादा खर्चाची प्रतिपुर्ती शासनाकडून केली जाणार नाही.
- अशा प्रत्येक योजनेबाबत करावयाच्या बांधकामासंदर्भात अथवा खरेदीबाबत किंवा सेवा पुरवठा कराराबाबत वित्तीय नियमांप्रमाणे आवश्यक ती कार्यपद्धती पाळणे आवश्यक आहे. या संदर्भात शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र-संकीर्ण-१००२/प्र.क्र.१५/कोषा-प्र ५, दि. ६ फेब्रुवारी, २००२ च्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन

- होईल, याची खबरदारी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेने घ्यावी. तसेच शासन निर्णय वित्त विभाग क्र.बीजीटी-१०.००/प्र.क्र.५६/२०००/वित्तीय सुधारणा दिनांक १० सप्टेंबर, २००१ मधील उपाययोजनांची अंमलबजावणी तंतोतंतपणे करण्यात यावी.
- ७) या शासन निर्णयात वाचा:- समोर नमूद सामान्य प्रशासन विभागाच्या त्यांच्या संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये शासकीय जाहिरात वितरण धोरण व त्यात वेळोवेळी सुधारणा करून आदेश निर्गमित केलेले आहेत. या आराखड्याची अंमलबजावणी करतांना सामान्य प्रशासन विभागाच्या संदर्भाधीन शासन निर्णयानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
- ८) या मिडीया प्लानला खर्चाच्या प्रत्येक बाबीबद्दल निकष निश्चित करण्याच्या अधिन मान्यता दिलेली असल्याने प्रथम निकष निश्चित करून घेण्यात यावेत.
- ९) केवळ तरतूद उपलब्ध आहे म्हणून खर्च करण्यात येऊ नये.
- १०) कोणतीही बांधीलकी (commitment) स्विकारण्यापूर्वी त्या कार्यक्रम/उपक्रम/कार्यवाहीतून काय लाभ होईल याची काय क्षमता आहे ते प्रथम काळजीपूर्वक तपासण्यात यावे, त्याची लेखी नोंद ठेवण्यात यावी व कार्यक्रम/उपक्रम/कार्यवाही झाल्यानंतर त्याची पडताळणी करून त्याचा तपशिल पर्यटन संचालनालयाच्या अभिलेखावर ठेवण्यात यावा.
- ११) सदर रक्कमेच्या खर्चाचा महालेखापाल कार्यालयाशी ताळमेळ घालून अहवाल शासनास सादर करावा. यासाठी होणारा खर्च मागणी क्रमांक झेडडी - ४, "३४५२-पर्यटन", ०१-पर्यटनासाठी पायाभूत सुविधा, १०१-पर्यटन केंद्रे (०२) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, राज्य योजनांतर्गत योजना (०२) (०४) प्रसिध्दी (३४५२ १९३१) ३१, सहायक अनुदान (वेतनेतर) या लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व तो सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षातील अर्थसंकल्पित तरतूदीतून भागविण्यात यावा.
- १२) हा शासन निर्णय, वित्त विभाग परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१९/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि.१/४/२०१९ व वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं २०१९/प्र.क्र.९२/अर्थ-३, दि.८/७/२०१९ तसेच वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ भाग- पहिला, उप विभाग एक अ.क्र.२७ नियम क्र.१४९ यामधील नियमान्वये सदरचे आदेश प्रशासकीय विभागांना दिलेल्या अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
- १३) सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा सकेतांक २०२००१०४१७१३२७३५२३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(र.ज.कदम)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव
२. मा. मंत्री, पर्यटन यांचे खाजगी सचिव
३. मा. राज्यमंत्री, पर्यटन यांचे खाजगी सचिव
४. सचिव, पर्यटन यांचे स्वीय सहायक
५. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई

६. महालेखापाल, महाराष्ट्र - १, (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई.
७. महालेखापाल, महाराष्ट्र - २, (लेखा परीक्षा /लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर.
८. महालेखापाल (स्थानिक निकाय लेखापरीक्षा व लेखा), मुंबई.
९. संचालक, पर्यटन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
१०. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई.
११. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१२. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
१३. नियोजन विभाग (कार्यासन-१४११/१४४४), मंत्रालय, मुंबई.
१४. वित्त विभाग (का.व्यय-१४/अर्थोपाय) मंत्रालय, मुंबई.
१५. सामान्य प्रशासन विभाग का.३४
१६. अवर सचिव, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग (अर्थसंकल्प शाखा), मंत्रालय, मुंबई.
१७. निवड नस्ती.
